

Eerder al verschenen er drie opinie-artikelen (Michel Brouwers, Wim Derks en John Muijsers) waarin werd betoogd, dat het beleid en de voorgenomen plannen van de provincie inzake MAA gestoeld waren op vooronderstellingen en dat bepaalde factoren van belang niet waren meegenomen in de plannen. De verwachte groei in de werkgelegenheid lijkt dan ook onwaarschijnlijk en de financiële consequenties en risico's voor de provincie en dus voor de belastingbetaler groot. Het optimisme over toekomstige ontwikkelingen wordt in deze artikelen dan ook als overtrokken beschouwd.

In het laatste opiniestuk van John Muijsers werd gewezen op de nadelen die er kunnen optreden voor de gezondheid van de burgers in Zuid-Limburg. Hierin wordt het effect van geluidshinder op de gezondheid genoemd. Ook kwamen de factoren fijnstof en CO₂ voorbij en aan dat laatste wil ik wat meer aandacht besteden.

Als je het nieuws en de betreffende literatuur bijhoudt, dan is het duidelijk, dat er op wereldniveau vele crises spelen: o.a. watercrisis, lucht- en bodemverontreiniging, verzuring van oceanen, overbevissing, verlies van vruchtbare bodem, verwoestijning, verlies aan biodiversiteit en klimaatverandering (velen spreken nu liever van klimaatchaos). In dit kader is het goed om de "doughnut" van Kate Raworth eens goed te bekijken (zie ook Tegenlicht van de VPRO van 26-11-2017). Al deze crises hangen nauw samen met het huidige economische systeem, dat is gebaseerd op het adagium van eeuwige groei op een eindige planeet. Dit komt

voort uit de economie volgens Adam Smith: concurrentie is het te prefereren systeem dat leidt tot voordeel voor de hele maatschappij. Het tegendeel blijkt echter waar, hetgeen zichtbaar wordt in genoemde crises.

Dé crisis die het grootste gevaar met zich brengt, is de klimaatverandering. Tine Hens (MO, 11 mei 2017) zegt daarover: *“Klimaat is niet enkel onderdeel van een berichtgeving over aanslagen op ons leefmilieu, over smeltende gletsjers, dolende ijsberen, verzuurde oceanen en verbleekt koraal. Klimaat laat zich niet in een aparte kolom van de werkelijkheid duwen. Klimaat is het draagvlak van alles wat we als mens hebben opgebouwd en koesteren, of we dat nu superieur noemen of niet. Zonder een leefbaar klimaat zijn we met onze gepretendeerde superioriteit niet zo bijster veel.”*

Op dit moment geeft klimaatchaos al in grote delen van de wereld problemen: droogte, overstromingen, stormen, stijging van de zeespiegel etc.

Vooraf de mensen op het zuidelijk halfrond, gemiddeld genomen degenen die het minst hebben bijgedragen aan de toegenomen concentratie aan broeikasgassen, worden op dit moment al opgescheept met de gevolgen: honger, dorst, verlies van woning en noodzaak tot vluchten. En dan te bedenken, dat de huidige problemen het gevolg zijn van de uitstoot van broeikasgassen -lees ónze broeikasgassen- van 30-40 jaar geleden. De laatste 30-40 jaar werden er nog veel meer broeikasgassen uitgestoten en de gevolgen daarvan liggen al vastgelegd in de toekomst. Dus ook al zouden we vandaag stoppen met onze broeikasgas veroorzakende activiteiten, dan nog zullen de gevolgen lange tijd merkbaar zijn en zelfs toenemen.

De oorzaken van klimaatverandering, de productie van broeikasgassen, komt voor een deel op het conto van het vliegverkeer. Op dit moment zou 2.5 % hiervan afkomstig zijn, maar het effect is door de grote hoogte waarop deze gassen worden losgelaten, relatief veel groter. De verwachting op basis van de huidige trend, de groei van de wereldbevolking en van de toename van het gemiddelde inkomen, is, dat het aandeel van het vliegverkeer in de emissies zonder tegenmaatregelen nog zodanig gaat toenemen, dat het resultaat van de COP 23-afspraken om de opwarming te beperken tot 2 graden, als die al zouden worden uitgevoerd hetgeen kan worden betwijfeld, nog deze eeuw volledig teniet wordt gedaan.

De overheid is door ons, burgers, aangesteld om hen te dienen. Ze heeft zich in die hoedanigheid op de hoogte te stellen van de stand van de wetenschap en voor wat betreft gevaren, zoals klimaatverandering, de plicht de burgers te waarschuwen, voor te lichten en tevens om afdoende maatregelen te nemen.

Ik verwijs hierbij naar het boek van Roger Cox getiteld "Revolutie met Recht". Hierin staat, dat het niet afremmen of zelfs bevorderen van een fossiele bedrijfstak, waartoe zeker ook de luchtvaart behoort, geheel in tegenspraak is met genoemde plicht van de overheid. Citaat: *"de staat en alle staatsorganen en hun bestuurders worden in juridische zin geacht volledig op de hoogte te zijn van de stand van zaken van de wetenschap rondom het gevaar van klimaatverandering."* In het algemeen is het beleid van overheden opvallend tweeslachtig: duurzaamheid wordt vaak met de mond en pen beleden, het beleid staat daar

vaak haaks op.

Gezien het beleid en de voornemens van de provinciale overheid inzake MAA, lijkt dat ook hier het geval. Deze overheid werkt er hard aan het vrijkomen van fijnstof en van broeikassen te verhogen en zo de gezondheid en het welbevinden van de Limburgse bevolking nog meer in gevaar te brengen.

Maar dit gevaar betreft niet alleen de Limburgse bevolking. De wereld houdt niet op bij de Limburgse grens. Beleidsmakers en politiek gedragen zich alsof alle politiek lokale politiek is. Het BBP (Bruto BINNENLANDS Product) is de heilige graal en het woord binnenlands duidt er al op, dat economische activiteiten worden geacht de opbrengsten, maar ook de nadelige effecten tot het gebied binnen de landsgrenzen te beperken. Maar niets is minder waar. De effecten van nog meer broeikasgassen zijn waarneembaar in de hele wereld. Vooral elders lijden medemensen financieel, maar vooral ook fysiek door de gevolgen van klimaatchaos. Basale mensenrechten worden zo willens en wetens geschonden, zij het op afstand. Methode: “handje voor de ogen, dan zien ze me niet”.

De tegenargumenten die hierbij ongetwijfeld weer van stal worden gehaald: “maar dan worden de problemen verplaatst naar het buitenland” en “het aandeel van Nederland (i.c. Limburg) is erg klein” zijn destijds door de rechter in de klimaatzaak van Urgenda tegen de Nederlandse staat (2015) als oneigenlijk aangemerkt (zie Vonnis Rechtbank Den Haag van 24 juni 2015, art. 4.78 t/m 4.81).

Het zou het provinciebestuur c.q. de verantwoordelijke gedeputeerde dus sieren om bij besluiten omtrent MAA

bovengenoemde argumenten als leidend te beschouwen. Tevens kan deze het als zijn plicht beschouwen om de burgers voor te lichten omtrent hun gedrag, in dit geval ook hun reisgedrag. Reizen per vliegtuig is de meest milieubelastende vorm van reizen die mogelijk is. Desondanks worden reizen, ook vanwege ontbrekende belasting op kerosine, ontbreken van BTW op tickets en andere fossiele subsidies, aangeboden voor een habbekrats. Wij als westerse samenleving kunnen niet voortgaan op deze weg van niet gelimiteerde consumptie zonder dat dat gevolgen heeft voor mensen elders op de wereld, maar ook voor ons, onze kinderen en kleinkinderen.

In het licht van het bovenstaande is het te overwegen om in een volgend provinciebestuur een gedeputeerde voor klimaat aan te stellen, die voldoende mandaat en financiële armslag heeft om ook een klimaatvriendelijk beleid uit te voeren. Ditzelfde geldt zeker ook voor de nieuwe gemeentelijke colleges met hun wethouders die in 2018 gaan aantreden.

